

Schoolondersteuningsprofiel

2020-2024

Inger Andersson
5-3-2024

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Missie en Visie van de Vrije School Zaanstreek.....	4
1.1 'Lerend leven door levend leren'	4
1.2 Wat betekent dit voor ons onderwijs?.....	5
1.3 Wat betekent dit voor onze visie op de leerlingzorg?	5
2. Handelingsgericht werken en het Effectieve-Instructie-Model.....	6
3. Zorg en richtinggevende kaders	8
3.1 Passend onderwijs.....	8
3.2 Basis- en extra ondersteuning	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4. Kwaliteitszorg	10
4.1 Leerlingvolgsysteem	10
4.2 Toetsen	10
4.3 IEP doorstroomtoets	11
4.4 Sociaal- emotionele ontwikkeling	11
4.5 Schoolzelfevaluatie.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.6 Inspectie	11
5. Onderwijsondersteuningsstructuur	122
5.1 Voor wie geldt de ondersteuning.....	12
5.2 Niveaus van ondersteuning.....	12
5.2.1 Basisaanbod.....	12
5.2.2 Extra aanbod naast het basisaanbod	15
5.2.3 Bovenschools aanbod elders.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
6. Ondersteuningsprofiel.....	19
6.1 De leerling heeft specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.	
6.2. De leerling heeft specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een aangepaste leerlijn.....	19
6.3. De leerling heeft specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving.....	19
6.4. De leerling heeft specifieke behoefte om zijn/haar leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).....	20
7. Overleg en Besprekingen	191
7.1 Directie- intern begeleideroverleg.....	211
7.2 Groeps- en leerlingbesprekingen	211
8. Interne en externe zorgverlening.....	222
8.1 Interne Zorgverlening.....	22
8.2 Externe Zorgverlening	22

8.2.1	Dienstencentrum Zaan Primar	22
8.2.2	Centrum Jong	22
8.2.3.	Jeugdteam.....	23
8.2.3	Veilig thuis	233
8.3	Ondersteunende externe partners	24
8.3.2	Logopedie	244
8.3.3	Kinderfysiotherapie	244
8.3.4	Kinderergotherapie	255
9.	De Toekomst.....	26

Voorwoord

Wij mogen les geven aan ruim 230 verschillende leerlingen. Al deze leerlingen hebben hun unieke persoonlijkheid en een specifieke behoefte met betrekking tot spelen en leren. De meeste leerlingen leren op een regelmatige, gemiddelde manier. Sommige leerlingen hebben een langere tijd nodig om iets te kunnen leren. Er zijn ook leerlingen die maar weinig uitleg nodig hebben om hele grote leerstappen te kunnen maken. Deze verschillen ontstaan door verschillen in intelligentie, sociale- en emotionele ontwikkeling, lichamelijke condities, motorische ontwikkeling, werkhouding en door het milieu en de cultuur waar onze leerlingen vandaan komen. Wij, het college van de Vrije School Zaanstreek, hebben als taak ons onderwijs zo in te richten dat elk kind zo goed mogelijk tot zijn recht komt, ongeacht de verschillende leermogelijkheden van onze leerlingen. Samen zullen we naar kansen, mogelijkheden en compenserende factoren zoeken om een leerling vooruit te helpen, waarbij niet alleen de te behalen doelen voor de lesstof belangrijk zijn, maar ook vooral het leren leren en het welbevinden van een leerling. Wij weten dat vooruitgang en welbevinden mede tot stand komt door het kind veelzijdig onderwijs aan te bieden; de kunstzinnige vakken nemen bij ons een significante plek in vanuit de wetenschap, ervaring en overtuiging dat deze de algehele ontwikkeling van het kind dienen.

In dit document wordt beschreven hoe de leerlingondersteuning binnen onze school gestalte krijgt. De leerkracht, ondersteund door intern begeleider en directie, heeft hierin een centrale rol. Samen met de ouders dragen wij de verantwoordelijkheid voor een goede schoolloopbaan.

Dit plan is vastgesteld voor de periode van 2020 tot 2024. Het plan wordt bijgesteld/geactualiseerd waar nodig.

Inger Andersson
directeur Vrije School Zaanstreek (januari 2024 2023)

1. Missie en Visie van de Vrije School Zaanstreek

1.1 'Lerend leven door levend leren'

Onze school is een Vrije School: een school waar gewerkt wordt vanuit de ideeën van Rudolf Steiner, de grondlegger van deze vorm van onderwijs. Het mensbeeld dat daaraan ten grondslag ligt, is het antroposofisch mensbeeld. Het is een visie op de ontwikkeling van het kind en de mens in het algemeen. Vanuit deze visie worden duidelijke keuzes gemaakt m.b.t. de leerstof, het leerplan en het didactisch handelen van de leerkrachten.

We gaan uit van het feit dat de ontwikkeling van kinderen volgens bepaalde wetmatigheden of ontwikkelingsfasen verloopt. Deze ontwikkelingsfasen vormen het uitgangspunt voor de keuze van de leerstof en de wijze waarop deze aangeboden en verwerkt wordt. Uitgangspunt daarbij is een 12-jarig leerplan dat vanaf de kleuterklas het continue ontwikkelingsproces zo goed mogelijk zal begeleiden. Het waarborgt dat kinderen een zo veelzijdig mogelijke ontwikkeling doormaken. Cognitieve vaardigheden zijn daarbij gelijkwaardig aan emotionele en kunstzinnige vormingsgebieden. In de praktijk betekent dit een zeer breed vakkenaanbod, waarin een intensieve beleving van de leerstof en een kunstzinnige omgang daarmee centraal staan. De leerstof is primair bedoeld als ontwikkelingsstof. Kortom: Wij streven ernaar het 'Leren met hoofd, hart en handen' dagelijks in praktijk te brengen.

Aan de basis staat een uitgebreid leerplan waarin, behalve oefenstof, voornamelijk ondersteunend gebruik wordt gemaakt van standaard methodes. De ordening van de leerstof is in jaarklassen. Er wordt beroep gedaan op de creativiteit van het team, individuele leerkrachten en leerlingen. Enkele uitgangspunten daarbij zijn:

- 4-6 jaar: **Het spel**, waarin de fantasie gestimuleerd wordt, staat centraal. Bij de jongste kleuters wordt nog geen beroep gedaan op intellectuele vaardigheden; er wordt vanuit de nabootsing gewerkt, zodat op spelende wijze het aanvankelijk lezen, schrijven en rekenen aan de orde komen. Belangrijk zijn: de zintuiglijke ontwikkeling (o.a. door natuurlijke materialen), zang- en kringspelen, motorische vaardigheden en de verbinding met de seizoenen. Bij de allerjongste kleuters volgen we voornamelijk de ontwikkeling, bij de middelste en oudste kleuters zullen we daarnaast meer sturend begeleiden. Ons uitgangspunt zijn de ontwikkelingsdoelen vanuit Volglijn/vrijeschool leerlijnen.
- 6-12 jaar: **Beleving** van de lesstof staat centraal. Leren met het hart; enthousiasme voor de lesstof (van leerkracht én leerling) is belangrijk. Verder: Kunstzinnig werk, bewegingsonderwijs, jaarthema's en projectonderwijs. Het vakkenaanbod is zeer breed en wordt onderling gelijkwaardig gewaardeerd.
- 12-18 jaar: **Denken en inzicht** staan centraal. Eigen gedachtevorming is belangrijk, evenals zelfwerkzaamheid en motivatie. Zo veelzijdig mogelijke ontplooiing van de persoonlijkheid door breed vakkenaanbod en diverse werkvormen.

Ritme neemt in onze onderwijspraktijk een belangrijke plaats in. Door het vieren van de jaarfeesten zoals Sint Michaël, Sint Maarten, Advent, Sint Nicolaas, Kerst, Driekoningen, carnaval, Palmpasen, Pasen, Pinksteren en Sint Jan, volgen we ritmisch het jaarverloop.

Bij de indeling van het periodeonderwijs houden we rekening met het ritme van opnemen en verwerken (in- en uitademen). Ook de schooldag zelf is ritmisch opgebouwd: hoofdonderwijs, oefeningen, vaklessen en praktisch-kunstzinnige vakken. De leermethodiek kent het ritmisch verloop van leren kennen, leren begrijpen en leren beheersen. Bij deze leermethodiek is het gebruikelijk om

te werken met de kwaliteiten van de nacht: niet alleen de bewuste processen van de dag, maar ook de onbewuste van de nacht (verteren, vergeten, het geleerde verbinden met je totale wezen), zijn van belang.

1.2 Wat betekent dit voor ons onderwijs?

De Vrije School Zaanstreek draagt actief bij om het unieke dat ieder mens in zich draagt naar boven te halen. Onderwijs en opvoeding gaan daarbij hand in hand. Moraliteit, eerbied en respect zijn sleutelwaarden in de benadering van kinderen. We willen het kind een zo veelzijdig mogelijke leeromgeving en leerstofaanbod bieden, opdat het kind de kans krijgt zijn talenten te ontplooien. Op de vrijeschool spreekt de leerstof hoofd, hart en handen aan. Wat het kind weet, is minder belangrijk dan hoe het kind denkt. Elk kind heeft de aanleg om zelfstandig, scheppend te zijn, te ervaren en te handelen. Het is aan de leerkracht dat vermogen te behoeden en te verzorgen.

1.3 Wat betekent dit voor onze visie op de leerlingondersteuning?

Ons belangrijkste doel is om de kinderen te helpen in hun totale proces van volwassenwording; het 'zichzelf' worden. Dit betekent dat het niet alleen gaat om de ontwikkeling van cognitieve vaardigheden, maar ook om de ontwikkeling van het gevoelsleven, de wilskracht en het 'unieke' persoonsgebonden deel.

1. Het leren is geen doel op zich, maar een middel om vermogens (competenties) te ontwikkelen.
2. Planmatigheid van de ondersteuning is van essentieel belang. Het handelingsgericht werken is het kader van waaruit de ondersteuning gestalte wordt gegeven, waarbij we uitgaan van de onderwijsbehoeften van de leerling.
3. Ervaring leert dat de ontwikkeling van het kind zelden harmonisch verloopt. Ieder kind heeft op uiteenlopende gebieden zijn of haar drempels en hindernissen te nemen. Het kan zijn dat de ontwikkeling op bepaalde gebieden stagneert. De school ziet het als haar taak het kind te helpen bij het nemen van deze drempels; het kind wordt gericht geholpen en krijgt extra ondersteuning.
4. Op onze school wordt gewerkt met ontwikkelingsfasegericht onderwijs, dat betekent dat er jaargroepen zijn en dat de kinderen in principe liever niet doubleren, hoewel er in uitzonderlijke gevallen toch voor gekozen kan worden. Dit heeft tot gevolg dat er veel niveauverschillen zijn in de klassen. We zien het als een uitdaging om binnen de klassikale vorm van het periode-onderwijs te (blijven) differentiëren, zowel voor de kinderen die extra uitleg als voor de kinderen die extra uitdaging nodig hebben.
5. De leerkracht is en blijft 'eigenaar' van het zorgtraject: van signalering, naar analysering, remediëring, evaluatie en vervolgacties. De leerkracht zal echter in de praktijk na signalering in samenwerking met de IB-er kennis en inzicht kunnen inzetten voor de vervolgacties. De leerkracht blijft verantwoordelijk voor het volgen van de acties en signaleren m.b.t het wel en wee van de leerling.
6. De basis van de ondersteuning is de houding van de leerkracht tegenover de leerlingen.
7. Daarnaast zal de leerkracht in staat moeten zijn tijdig problemen bij leerlingen te signaleren en deze goed af te stemmen met de IB-er.
8. De school beschikt over een ondersteuningsstructuur waarbij we gebruik maken van onze ketenpartners om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van onze leerlingen.
9. Bij constatering van een probleem gaat het om een aanpak van het probleem in een vroegtijdig stadium; op tijd hulp bieden en intensieve pedagogische/ didactische aandacht geven aan de leerkracht en de leerling.
10. Bij de aanpak ligt het accent op leerkrachtgedrag. Op deskundigheidsbevordering van de leerkracht, die onderwijskundig wil veranderen.
In een enkel geval zal de deskundigheid van de experts ingezet worden, zoals van een eventuele remedial teacher, intern begeleider en/of ambulante begeleider.

2. Handelings-Gericht-Werken en het Effectieve-Instructie-Model

Op de VSZ werken wij handelingsgericht. Handelingsgericht werken is een systematische manier van werken. Hierbij wordt het onderwijsaanbod afgestemd op de basisbehoeften en onderwijsbehoeften van het kind. De centrale vraag is:

'Wat heeft deze leerling, in deze klas, bij deze leerkracht, op deze school nodig?'

Het handelingsgericht werken past goed bij de manier van werken van de Vrijeschool, we onderscheiden de volgende uitgangspunten:

1. HGW is doelgericht
2. Het gaat om wisselwerking en afstemming
3. Onderwijsbehoeften staan centraal
4. Leerkrachten maken het verschil, ouders doen er evenzeer toe
5. Positieve aspecten van leerlingen, leerkrachten en ouders zijn van groot belang
6. Betrokkenen werken constructief samen
7. De werkwijze is systematisch en transparant.

Het effectieve instructiemodel.

Elk lesproces krijgt vorm volgens het effectieve Instructie Model. Het effectieve instructiemodel is een lesmodel dat uitgaat van de verschillende leervermogens van kinderen. Kinderen verschillen van elkaar in de manier en snelheid van leren. Sommige kinderen begrijpen de instructie snel en willen vlot aan de slag, andere kinderen hebben meer uitleg nodig. Daar is in het Effectieve Instructiemodel rekening mee gehouden. Er zit veel structuur in de lessen, want elke les is opgebouwd uit een aantal fasen: terugblik/oriëntatie, groepsinstructie, begeleid inoefenen, controle, verwerking en afronding. De leerkracht controleert in grote mate het leerproces. Dit model is vooral effectief bij kinderen die veel begeleiding en een actieve instructie nodig hebben. De leerlingen krijgen een goede mix van instructie, zelfstandig werken en begeleid werken. Samenwerken is belangrijk voor onze leerlingen en een belangrijk onderdeel van de lessen.

Het effectieve instructiemodel is opgebouwd uit zes fasen:

1. Betekenisvolle start waarbij voorkennis wordt geactiveerd.

Elke les start met het terugblikken op de leerstof van de vorige les en/of met het ophalen van voorkennis.

2. Groepsinstructie

Deze fase begint met een overzicht wat je deze les wilt bereiken. Daarna introduceert de leerkracht de nieuwe stof stapsgewijs, met gebruik van voorbeelden. Hij controleert regelmatig of de leerlingen de stof begrijpen.

3. Begeleide (in-) Oefening

Tijdens het begeleid inoefenen stelt de leerkracht veel vragen. Hij let op of alle kinderen betrokken blijven. Hij probeert hoge successcores te halen, van zo'n 75 à 80 %. Dat bevordert het zelfvertrouwen. Lage scores frustreren, te hoge scores vervelen.

4. **Zelfstandige verwerking**

De leerlingen verwerken de leerstof zelfstandig. De leerkracht creëert een leeromgeving waarin de leerlingen hun leertijd effectief gebruiken. De leerkracht controleert het leerlingenwerk zo snel mogelijk, zodat er feedback gegeven kan worden en vervolgeacties kunnen worden ingezet.

5. **Verlengde instructie met een subgroep**

Voor die leerlingen die extra instructie nodig hebben zal de leerkracht de basisinstructie nogmaals hanteren eventueel verrijkt met tussenstappen, concreet materiaal etc.

6. **Afsluiting en Feedback**

De leerkracht geeft feedback, vooral procesfeedback. Zet de leerling aan het denken: Hoe komt het dat dit goed/fout ging? De leerkracht moedigt aan en houdt steeds de focus op het lesdoel.

3. Zorg en richtinggevende kaders

3.1 Passend onderwijs

Per augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs van kracht. Dit betekent dat ieder bestuur de ondersteuningsplicht heeft om iedere leerling passend onderwijs te bieden. In het kort betekent dit dat alle kinderen recht hebben op onderwijs op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Ook indien zij extra ondersteuning nodig hebben. Wanneer de school niet voor passend onderwijs kan zorgen dan wordt er gezocht naar een andere reguliere of speciale school die de begeleiding wel kan bieden. Verdere informatie over Passend Onderwijs kunt u vinden op www.passendonderwijs.nl.

Ook de Vrije School Zaanstreek heeft deze ondersteuningsplicht. Om aan deze ondersteuningsplicht te voldoen zijn wij aangesloten bij het samenwerkingsverband Primair Onderwijs Zaanstreek (SWV 2705). Het Samenwerkingsverband (SWV) ontvangt een budget van de overheid waarvan de ondersteuning van een leerling met extra ondersteuningsbehoeften, bekostigd wordt. Dit kan zowel op een reguliere als een speciale basisschool. Meer informatie over het samenwerkingsverband kunt u vinden op: www.swvpozaanstreek.nl.

De ondersteuning binnen onze school wordt in principe vorm gegeven door de basisondersteuning. Dit is de ondersteuning die wij, de Vrije School Zaanstreek, kunnen bieden aan leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. Het niveau van deze basisondersteuning, dus welke zorg er minimaal in onze school aanwezig dient te zijn, wordt vastgesteld door het Samenwerkingsverband.

Onder basisondersteuning vallen alle preventieve en licht curatieve interventies die het onderwijsteam zelf planmatig uitvoert binnen de eigen onderwijsondersteuningsstructuur of die met inzet van expertise van andere scholen en ketenpartners uitgevoerd wordt onder regie/ verantwoordelijkheid van de basisschool.

Het draait bij basisondersteuning om:

- Basiskwaliteit (inspectienormen)
- Planmatig werken
- Preventieve en licht curatieve interventies
- Onderwijsondersteuningsstructuur.

Hoe wij de basisondersteuning binnen onze school vorm geven kunt u lezen in dit document.

Wanneer de ondersteuningsbehoefte van een leerling die van de basisondersteuning overstijgt nemen wij contact op met het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband ondersteunt de leerling en de school met adviezen en zo nodig met een extra ondersteuningsarrangement.

4. Kwaliteitszorg

Dit plan is een onderdeel waarmee wij de kwaliteit van ons onderwijs bewaken. Hierbij vragen wij ons steeds af:

- Doet de Vrije School Zaanstreek de goede dingen?
- Doet de Vrije School Zaanstreek de goede dingen goed?
- Hoe weten wij dat?
- Vinden anderen dat ook?
- Wat doet de Vrije School Zaanstreek met die wetenschap?

Leerlingen worden zowel op cognitief, als op sociaal- emotioneel gebied gevolgd. Op de Vrije School Zaanstreek werken wij systematisch en planmatig aan het verbeteren van de opbrengsten van de leerlingen. Daarbij ondersteunen wij het opbrengstgericht werken met handelingsgericht werken. De ouders van onze leerlingen zijn onze belangrijkste partners binnen het onderwijs en de onderwijsondersteuning. Gezamenlijk dragen wij, de ouders, de leerkrachten, intern begeleider, specialisten en de directie, de verantwoordelijkheid voor een goede schoolloopbaan. Het in gesprek gaan met elkaar en samen nadenken over een ondersteuningsvraag is een belangrijk onderdeel daarvan.

4.1 Leerlingvolgsysteem

Vanaf het moment dat een kind bij ons op school komt tot het ogenblik dat hij of zij de school verlaat proberen wij hun op alle mogelijke gebieden zo goed mogelijk te begeleiden. Niet alleen op het gebied van het verwerven van kennis maar ook de ontwikkeling op sociaal-emotioneel gebied willen wij nauwkeurig in kaart brengen. Dit doen wij met behulp van ons leerlingvolgsysteem. Alle informatie omtrent een leerling wordt opgeslagen in ons digitale leerlingvolgsysteem Parnassys. Hierin staan de CITO-toetsresultaten, gespreksverslagen met de ouders, verslagen van externe instanties, individuele handelingsplannen, verwijzing naar ontwikkelingsperspectieven en contacten met externen. Elke ouder heeft het recht op inzage van het dossier van zijn of haar kind. Wanneer ouders gescheiden zijn mag alleen de ouder met gezag het dossier inzien. Na het verzoek van de ouders hiertoe heeft de school drie weken de tijd om het dossier ter inzage te geven. Werkaantekeningen horen niet tot de inhoud van het dossier.

4.2 Toetsen

De kennisverwerving van een leerling wordt in kaart gebracht met behulp van de landelijk gestandaardiseerde toetsen van CITO. Hiermee kunnen wij de vorderingen van het kind voor wat betreft de kennisgebieden nauwkeurig in kaart brengen. Daarnaast wordt er selectief gebruik gemaakt van methodetoetsen. De resultaten van de methode onafhankelijke toetsen worden omgezet in niveauwaardes en in functioneringsniveaus. Deze gegevens worden verwerkt in CITO-LIB met een koppeling naar Parnassys. Parnassys maakt het mogelijk om alle betreffende informatie van leerlingen en groepen digitaal te verwerken. Hieruit kunnen wij de ontwikkelingen op school-, groeps- en leerling niveau gevolgd worden.

De methodegebonden toetsen plannen de leerkrachten zelf. De CITO- toetsen in alle klassen, met uitzondering van klas 6, worden tweemaal per jaar afgenomen en gepland in samenwerking met de intern begeleider in overleg met de directie. Hierbij volgen wij het advies van de organisatie van CITO. De gemaakte toetsen worden een jaar bewaard. De resultaten van de toetsen worden de hele schoolloopbaan bewaard in Parnassys. Ten aanzien van de leerlingen met dyslexie zijn er dispenserende maatregelen afgesproken. Deze kunt u lezen in het dyslexieprotocol.

De leerkrachten analyseren de methode gebonden en de niet-methode gebonden toetsen. De gegevens worden verwerkt in de PDGO's/groepsplannen. Zij bespreken de individuele resultaten en analyses met de ouder(-s)/ verzorger(-s) tijdens de tweejaarlijkse oudergesprekken.

4.3 IEP-doorstroomtoets

Sinds schooljaar 2014-2015 is een eindtoets verplicht voor alle leerlingen van klas 6 in het reguliere basisonderwijs. De Vrije School Zaanstreek heeft gekozen voor de IEP. IEP staat voor ICE Eindevaluatie Primair onderwijs. Sinds het schooljaar 2023-2024 spreken we niet meer van een eindtoets, maar van een zogenaamde doorstroomtoets.

De IEP-toets meet de verplichte vaardigheden lezen, taalverzorging en rekenen. Door de prestaties van een leerling te meten langs een onafhankelijke meetlat kan goed in kaart worden gebracht wat de persoonlijke ontwikkeling van het kind is en welke vorm van vervolgonderwijs het beste bij hem of haar past.

Voor de zomervakantie krijgen de leerlingen in klas 5 het voorlopige advies voor het voortgezet onderwijs. Halverwege klas 6 ontvangen wordt het tweede advies uitgereikt. Dit advies wordt pas definitief nadat de uitslag van de IEP-doorstroomtoets bekend is. Mocht deze hoger uitvallen dan het advies van de leerkracht, dan kan in samenspraak met leerkracht, intern begeleider en directie worden bijgesteld. Voor deze procedure zijn binnen de Zaanstreek afspraken gemaakt binnen het POVO-overleg. Voor het volledige stappenplan verwijzen wij naar de POVO brochure van de gemeente Zaanstreek.

4.4 Sociaal- emotionele ontwikkeling

Wij willen dat onze school een sociaal veilige omgeving is voor onze leerlingen, ouders en ons team. Om de sociaal- emotionele ontwikkeling van onze leerlingen te volgen is het streven om een tweejaarlijkse vragenlijst in te vullen (voorheen ZIEN, Kindbegrip, vanaf 2024 pilot CITO-LIB). De eerste periode, van de zomervakantie tot aan het najaar, wordt gekenmerkt door het observeren van de leerlingen door de leerkracht. Hierna worden de digitale vragenlijsten ingevuld en heeft de leerkracht zicht op het sociaal-emotioneel functioneren van de leerling en biedt het handvatten om het gedrag van het kind beter te begrijpen. Indien nodig kunnen leerkracht en leerling aan de slag met de concrete handelingsuggesties die het systeem biedt.

4.5 Schoolzelfevaluatie

Twee keer per jaar verwerken de leerkrachten en de intern begeleider de CITO-resultaten en één keer per jaar de uitslagen van de IEP-doorstroomtoets. Deze worden vergeleken met de methodetoetsen en het sociaal-emotioneel functioneren van de leerling. Eventuele zorgsignalen worden in kaart gebracht en met de directie door gesproken tijdens twee studiedagen en in de groepsbesprekingen. Zo worden trends waargenomen en kan er tijdig worden ingespeeld op verbeterpunten. De Intern begeleider stelt hiervoor twee keer per jaar een schoolanalyse op nav de Citoresultaten.

4.6 Inspectie

De onderwijsinspectie houdt toezicht op de onderwijskwaliteit op alle basisscholen. Daarnaast controleert de inspectie de naleving van de wettelijke vereisten, de rechtmatige besteding van middelen, het financieel beheer en de financiële positie van scholen. Ieder jaar kijkt de inspectie of een school voldoende kwaliteit levert. Op basis van een risicoanalyse en eventueel nader onderzoek wordt bepaald welk type toezicht een school nodig heeft. Verdere informatie over de onderwijsinspectie kunt u vinden op de website van de onderwijsinspectie www.onderwijsinspectie.nl

5. Onderwijsondersteuningsstructuur

In dit hoofdstuk wordt de onderwijsondersteuningsstructuur van de Vrije School Zaanstreek beschreven. Hierbij komen verschillende aspecten van ondersteuning aan bod. Ondersteuning op groepsniveau, groep overstijgende interne en externe ondersteuning. Deze structuur heeft als doel de leerkrachten te ondersteunen hoe te handelen als een leerling zich onvoldoende ontwikkelt en meer ondersteuning nodig heeft.

5.1 Voor wie geldt de ondersteuning

Een leerling met een ondersteuningsbehoefte heeft door interne of externe factoren bepaalde (specifieke) ondersteuning nodig op één van onderstaande gebieden:

- Kinderen die ondersteuning nodig hebben bij de sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Kinderen die ondersteuning nodig hebben bij hun gedrag; dit kan zowel naar binnen als naar buiten gericht zijn.
- Kinderen die ondersteuning nodig hebben bij hun werkhouding en/of concentratie.
- Kinderen die ondersteuning nodig hebben bij de motoriek.
- Kinderen die ondersteuning nodig hebben met de spraaktaal ontwikkeling.
- Kinderen met leesproblemen waarbij sprake zou kunnen zijn van dyslexie.
- Kinderen die ondersteuning nodig hebben omdat ze een cognitieve ontwikkelingsvoorsprong hebben.
- Kinderen die ondersteuning nodig hebben omdat ze een cognitieve achterstand hebben ten opzichte van de groep.
- Kinderen die op de CITO toets een IV of V score behalen.
- Kinderen die op de CITO toets onvoldoende groei doormaken in de vaardigheidsscore.
- Kinderen met een beredeneerd aanbod of een ontwikkelingsperspectief (OPP).
- Kinderen met een ondersteuningsarrangement (OOA).
- Kinderen die ondersteuning nodig hebben wegens fysieke of medische aandoeningen.

5.2 Niveaus van ondersteuning

In de ondersteuningsstructuur van de Vrije School Zaanstreek zijn een aantal lagen van ondersteuning te onderscheiden met een duidelijke samenhang:

5.2.1. Basisaanbod

De leerkracht heeft een centrale rol. Hij of zij is dagelijks bezig met de ondersteuning voor alle leerlingen in de groep. De leerkracht neemt samen met de intern begeleider maatregelen om in de ondersteuningsbehoefte van leerlingen te voorzien die voortkomen uit de dagelijkse lespraktijk.

Er wordt onderwijs geboden voor alle leerlingen op 3 niveaus (aanpak I, II en III). Daarnaast is er passende aandacht voor gedrag en gedragsproblemen.

Ouders worden jaarlijks tweemaal geïnformeerd over de vorderingen ontwikkeling van hun kind tijdens de reguliere oudergesprekken. Aan het eind van het schooljaar ontvangen ouders een getuigschrift waarin de leerkracht een beeld schetst van het kind.

De leerkrachten schrijven twee maal per jaar een Pedagogisch Didactisch Groeps Overzicht (PDGO) inclusief groepsplan. Er worden een PDGO/groepsplan geschreven voor de vakgebieden spelling/taalverzorging, technisch lezen, begrijpend lezen en rekenen. In het Pedagogisch didactisch groepsoverzicht (PDGO) wordt beschreven wat de ondersteuningsbehoeften zijn van een leerling die

plus of min 0,6 in niveauwaarde is gestegen of gedaald bij de CITO-toets plus de kinderen die op een andere wijze opvallen (bijvoorbeeld lage E-V). In de groepsplannen worden de leerlingen ingedeeld op niveau. Het niveau van een leerling wordt bepaald aan de hand van de resultaten bij de methode gebonden toetsen, de CITO toetsen en de dagelijkse observaties.

Werken met een groepsplan betekent dat er activiteiten zijn voor de hele groep, voor subgroepen en indien nodig, voor een individuele leerling. Als een leerling moeite heeft met een bepaald vakgebied maar bijvoorbeeld door middel van verlengde instructie of een aangepaste werkvorm de lesstof van de groep kan volgen, dan wordt de extra ondersteuning voor deze leerling opgenomen in het groepsplan. De leerkracht geeft de extra hulp aan de leerlingen die dat nodig hebben. Binnen de school bieden wij ook (afgebakende) mogelijkheid om de leerling een passender aanbod te geven dat uitgevoerd wordt door RT of onderwijsassistent. De leerkracht behoudt hierbij de regie en dit aanbod wordt ook in het groeps- en eventueel individueel handelingsplan beschreven.

Binnen een groep wordt gewerkt met verschillende niveaus. In het groepsplan staat de aanpak per niveau beschreven; de differentiatie. Differentiatie kan plaats vinden aan de hand van de instructie, leerstof, tempo, tijd, naar een (minimum)doel of naar extra ondersteuningsbehoefte.

De PDGO's/groepsplannen worden twee maal per jaar (februari en juli) geëvalueerd en opnieuw vormgegeven. De intern begeleider is hierbij ondersteunend voor de leerkrachten aanwezig. Er wordt gekeken of de leerlingen de beschreven doelen hebben behaald, wat de nieuwe doelen zijn en welke ondersteuningsbehoeften daarvoor nodig zijn.

De leerkrachten evalueren daarnaast ook tussentijds het bestaande PDGO/groepsplan (november en april om te bezien of er nog op de juiste koers gevaren wordt en waar moet worden bijgesteld.

Dag- en weekplanning (het logboek)

De relatie tussen de groepsplannen en het dagelijks handelen van de leerkracht wordt vastgelegd in de dag- en weekplanning. Hierin wordt de les, het lesdoel, de leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte en de evaluatie van de les beknopt omschreven. Er wordt gekeken naar het lesdoel; is het behaald? En het procesdoel; hoe is de les verlopen? Tevens worden er beknopte observaties van de leerkracht in beschreven.

Wie	Taken en verantwoordelijkheden
Leerkracht	<ul style="list-style-type: none"> • Schrijft PDGO's-groepsplannen • Neemt de CITO-Leerling In Beeld toetsen af • Registreert de CITO resultaten in CITO-LIB • Evalueert CITO-LIB resultaten op leerling- en groeps- niveau in het PDGO/groepsplan • Registreert de resultaten van de methodegebonden toetsen en stuurt het groepsplan bij tijdens de tussen-evaluatiemomenten. • Draagt zorg voor het administreren van de PDGO's/groepsplannen in Sharepoint. • Draagt zorg voor het administreren van de groeps-en leerlingbespreking in respectievelijk Sharepoint/Parnassys. • Maakt de weekplanning • Evalueert elke dag het product en proces in het logboek.. • Vult het voorbereidingsformulier in voor de groepsbespreking met de intern begeleider (<i>in ontwikkeling</i>). • Vult het voorbereidingsformulier in voor de leerlingbespreking met de intern begeleider (<i>aanmeldformulier SOT-BOT</i>) . • Voert de afspraken uit die voortvloeien uit de besprekingen.
Intern begeleider	<ul style="list-style-type: none"> • Coördineert de juiste afname van de CITO-LIB toetsen. • Coördineert de leerling- en groepsbesprekingen • Evalueert de CITO-LIB resultaten op groepsniveau. • Evalueert de CITO-LIB resultaten op schoolniveau. • Formuleert verbeterpunten naar aanleiding van de CITO-LIB resultaten in de schoolzelfevaluatie. • Adviseert en ondersteunt de leerkracht bij acties die voortvloeien uit de groeps- en leerlingbesprekingen. • Draagt zorg voor de documentatie; PDGO-groepsplannen, besprekformulieren. • Draagt zorg voor het bestellen en ordenen van de CITO-LIB materialen • Ondersteunt en adviseert de leerkrachten bij het opstellen van het PDGO/groepsplan.

Welke gespreksvormen horen bij de basisondersteuning?

Soort gesprek	Aanwezig	Doel gesprek	Wanneer?
Voortgangsgesprek 1	Ouders en leerkracht	Bespreken van: <ul style="list-style-type: none"> • welbevinden • cognitieve ontwikkeling 	November
Voortgangsgesprek 2	Ouders en leerkracht	<ul style="list-style-type: none"> • welbevinden • Cito resultaten 	februari, na de CITO toetsen

Wie	Taken en verantwoordelijkheden
-----	--------------------------------

Leerkracht	<ul style="list-style-type: none"> • Nodigt ouders uit voor gesprek • Bereidt het gesprek voor • Zorgt voor registratie van het gesprek in Parnassys.
------------	--

Het kan zijn dat er behoefte is aan een gesprek buiten de reguliere gesprekscyclus om tussen de ouders en de groepsleerkracht. Zowel de ouders als de leerkracht kunnen een afspraak met elkaar maken waarbij er samen besproken wordt wat de extra ondersteuningsbehoefte is van de leerling, welk doel er gewenst is en wat er in de groep ingezet kan worden om dit doel te behalen.

5.2.2. Extra aanbod buiten het basisaanbod

Het kan zijn dat uit de evaluatie van de PDGO's/groepsplannen en de groeps- en/of leerlingbespreking blijkt dat een leerling onvoldoende ontwikkeling doormaakt ondanks de geboden ondersteuning in of buiten de groep niet toereikend is, kan de leerkracht in overleg met intern begeleider en ouders besluiten om de leerling aan te melden voor een overleg met het Breed Ondersteunings team (BOT). Het doel van een BOT is om samen met de leerkracht, de schoolondersteuner, (indien nodig) de School Maatschappelijk Werker en/of Jeugdteam, intern begeleider en eventueel directie te kijken wat de leerling nodig heeft en hoe dit vormgegeven kan worden in de praktijk. Het BOT is oplossingsgericht van aard en gaat uit van de kansen en mogelijkheden van de leerling, de groep en de leerkracht. De intern begeleider en schoolondersteuner hebben een informatieve functie.

Soms resulteert dit in het opstellen van een individueel handelingsplan of een beredeneerd aanbod/ontwikkelingsperspectief wanneer de ondersteuningsbehoefte van de leerling niet beschreven kan worden in het PDGO-groepsplan. De intern begeleider schrijft een verslag van het gesprek en mailt dit aan alle betrokken partijen. De afgesproken acties worden ingezet en er wordt een evaluatie-afspraken gemaakt door de intern begeleider met de leerkracht. De intern begeleider is verantwoordelijk voor het documenteren van het formulier in het leerlingvolgsysteem.

Wie	Taken en verantwoordelijkheden
Leerkracht	<ul style="list-style-type: none"> • Meldt de leerling aan voor een overleg met het BOT. • Vult aanvraagformulier voor een overleg met het BOT in en levert dit uiterlijk één week voor de bijeenkomst in bij de intern begeleider. • Voert de acties uit in de klas die voortvloeien uit het BOT. • Schrijft, indien nodig, een individueel handelingsplan. • Overlegt het handelingsplan met de ouders en intern begeleider • Documenteert het handelingsplan in Parnassys • Is aanwezig bij het evaluatiegesprek.
Intern begeleider	<ul style="list-style-type: none"> • Draagt zorg voor de acties buiten de klas die voortvloeien uit het gesprek. • Notuleert, maakt en verspreidt notulen en follow-ups en plaatst deze notulen per kind in Parnassys • Is aanwezig bij het evaluatiegesprek.

Wat is een OnderwijsOndersteuningsArrangement?

Tijdens een overleg met het BOT kan de school in samenspraak met de ouders en de schoolondersteuner, een OnderwijsOndersteuningsArrangement (OOA) aanvragen. Omdat de gelden vanuit het samenwerkingsverband al direct aan de school worden toegekend betreft. Dit gebeurt

slechts bij uitzondering. Voor nagenoeg alle zorgleerlingen zal de extra ondersteuning gewoon voortkomen uit de basisondersteuning die een school moet bieden. In praktijk wordt de aanvraag middels het groeidocument inclusief OPP verzorgd door de leerkracht en de intern begeleider, met ondersteuning van de schoolondersteuner.

Wat zijn de aandachtspunten bij een aanvraag?

- Ontwikkelingsgebieden van het kind.
- Beschermende en belemmerende factoren in onderwijs, thuissituatie en de vrije tijd. Beschermende en belemmerende factoren van het kind per ontwikkelingsgebied.
- Onderwijs- en/of opvoedingsbehoeften kind
- Ondersteuningsbehoeften omgeving
- Te behalen ontwikkelingsdoelen

Er moet een herkenbare relatie bestaan tussen enerzijds de problematiek, de doelen en de in te zetten deskundigheid en middelen die in de aanvraag staan. De onderwijsbehoeften van de leerling en de daaraan gekoppelde ondersteuningsbehoeften van de leerkracht staan centraal. Daarbij is ook oog voor de ondersteuningsbehoeften van de ouders. Voor elke aanvraag voor extra ondersteuning is het opstellen van een Ontwikkelingsperspectief verplicht.

Waar kan een OOA uit bestaan?

Een arrangement kan bestaan uit inzet op één van de volgende vijf velden of een combinatie daarvan:

- leer- en ontwikkelingskenmerken
- werkhouding
- fysieke en medische kenmerken
- sociaal-emotionele en gedragsmatige kenmerken
- en/of de thuissituatie van een leerling en de handelingsverlegenheid van de leerkracht(en) daarmee

Een arrangement wordt beschreven met de volgende items:

- Hoeveelheid aandacht (extra handen in de klas)
- Aangepast lesmateriaal.
- Aanpassingen in de ruimtelijke omgeving
- Expertise binnen het team
- Samenwerking met interne en externe organisaties
- Handelingsbekwaamheid van de leraren vergroten
- De leerling als mederegisseur en samenwerking leerlingen onderling
- Educatief partnerschap, samenwerken met ouders
- Duur van het arrangement: onbepaalde tijd/tijdelijk/flexibel/eenmalig
- Kosten van het arrangement

De aanvraag voor een OOA wordt gedaan bij het samenwerkingsverband Zaan Primair. Deze beoordeelt de aanvraag en kent deze toe indien zij kan beoordelen dat een OOA wenselijk is en voorziet in de ondersteuningsbehoefte zoals hierboven beschreven. Een OOA wordt voor maximaal een half schooljaar toegekend.

Hoe ziet de invulling van een OOA er praktisch uit?

Via het samenwerkingsverband wordt een Zelfstandige Zonder Personeel (ZZP) aanbevolen. Deze persoon is bevoegd en bekwaam in het begeleiden van leerlingen met een bijzondere ondersteuningsbehoefte door middel van opleiding en opgedane ervaring binnen het onderwijsveld.

De ZZP-er kan, afhankelijk van de grootte van de ondersteuningsbehoefte, één tot drie uur per week op school komen om de leerling te begeleiden.

Het ondersteuningsarrangement begint met een startgesprek met ouders, de ZZP-er, de leerkracht en de intern begeleider. De doelen en de manier waarop de ZZP-er aan deze doelen gaat werken worden besproken. Het startgesprek wordt gevolgd door een tussenevaluatie en een eindevaluatie. Wanneer er een ondersteuningsbehoefte blijft bestaan wordt er een verlenging van de ondersteuning aangevraagd. Indien de doelen zijn behaald wordt het OOA beëindigd. Dit besluit wordt genomen door de schoolondersteuner van het samenwerkingsverband.

Wie	Taken en verantwoordelijkheden bij een arrangement vanuit Dynamica XL
Leerkracht	<ul style="list-style-type: none"> • Schrijft samen met IB de aanvraag voor het ondersteuningsarrangement. • Schrijft samen met IB een OPP/plan van aanpak. • Voert de taken uit in de klas die voortvloeien uit het OPP/plan van aanpak. • Registreert zaken met betrekking tot de leerling in het groeidocument en in Parnassys. • Houdt de intern begeleider op de hoogte van de vorderingen van de leerling. • Is aanwezig bij de gesprekken omtrent de leerling en de ondersteuningsbehoefte. • Onderhoudt contacten met de ZZP-er die de leerling begeleidt.
Intern begeleider	<ul style="list-style-type: none"> • Coördineert de gesprekken met leerkracht en ouders. • Zorgt voor verslaglegging en deelt en documenteert dit in het groeidocument en in Parnassys. • Schrijft samen met de leerkracht een OPP/ Plan van Aanpak. • Deelt met ouders het OPP/ Plan van Aanpak en laat deze na goedkeuring van de ouders, ondertekenen. • Zorgt voor documenteren van het OPP/PvA in het groeidocument en Parnassys • Coördineert de zorg met de ZZP-er en andere externe partijen. • Zorgt voor de aanvraag van het Ondersteuningsarrangement bij het samenwerkingsverband. • Is contactpersoon tijdens de uitvoer van het OOA.

5.2.3: Bovenschools Aanbod elders

Een leerling komt in aanmerking voor passend onderwijs elders wanneer de Vrije School Zaanstreek meent de leerling niet verder verantwoord te kunnen begeleiden en/of de ondersteuning te kunnen bieden die past bij de leerling. De school adviseert dan verwijzing naar het speciaal (basis-)onderwijs. De intern begeleider vraagt in samenspraak met de ouders een ToelaatbaarheidsVerklaring (TLV) bij het samenwerkingsverband aan. Als de TLV wordt toegekend dan wordt er samen met de ouders gezocht naar een passende school die kan voorzien in de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

Een toelaatbaarheidsverklaring wordt voor minimaal 1 schooljaar afgegeven. Dit betekent dat de leerling voor de duur van de toelaatbaarheidsverklaring naar een andere passende school gaat. Een TLV is altijd tijdelijk. Wanneer een leerling baat heeft gehad bij de ondersteuning op het speciaal basisonderwijs is het mogelijk dat de leerling weer terug instroomt binnen het reguliere basisonderwijs.

Wie	Taken en verantwoordelijkheden
Leerkracht	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteunt de intern begeleider met observaties en signalering en draagt relevante informatie aan. • Onderhoudt contacten met ouders. • Schrijft samen met de intern begeleider de TLV-aanvraag. • Is aanwezig bij het gesprek voor de TLV- aanvraag en kan de aanvraag motiveren vanuit leerkrachtperspectief.
Intern begeleider	<ul style="list-style-type: none"> • Organiseert, documenteert en coördineert de TLV-procedure. • Schrijft de TLV- aanvraag i.s.m. de leerkracht. • Onderhoudt contacten met ouders. • Begeleidt het TLV-proces. • Gaat samen met ouders op zoek naar Passend Onderwijs. • Draagt zorg voor de overdracht naar de nieuwe school.

Hoe gaan wij om met vertrouwelijke informatie?

Over het begrip ‘vertrouwelijkheid’ heeft het team de volgende uitgangspunten geformuleerd: Volgens de pedagogische, didactische en onderwijskundige visie van het team geven teamleden alle relevante informatie over leerlingen aan elkaar door. Indien een ouder vertrouwelijke informatie over de leerling geeft, dan moet duidelijk zijn dat die informatie dan ook beschikbaar is voor het hele team. De informatie blijft echter wel binnen de school. De teamleden gaan in alle gevallen zorgvuldig om met de privacygevoelige informatie over leerlingen. Het team kiest echter altijd voor het belang van de leerling.

Wanneer externe partijen vertrouwelijke informatie opvragen over een leerling dan gaat deze aanvraag altijd via de intern begeleider. Zij zal de ouders om toestemming vragen om deze informatie te mogen delen. Pas wanneer de toestemming is verleend dan zal de gevraagde informatie worden verstrekt aan derden.

Schriftelijke toestemming van ouders is ook noodzakelijk bij een individueel handelingsplan, de aanvraag van een ondersteuningsarrangement, de aanvraag van een onderzoek of observatie etcetera.

6. Ons schoolondersteuningsprofiel

Dat wat onze school aan kinderen kan bieden zonder extra ondersteuning van buiten, valt onder de basis- en lichte ondersteuning. Deze wordt bepaald door wet- en regelgeving én door onze ambitie en visie. Binnen het schoolondersteuningsprofiel geven wij inzicht waar wij als Vrijeschool Zaanstreek specifiek kunnen bieden als het gaat om speciale onderwijsbehoeften

6.1. De leerling heeft specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.

Aanpakken die de school o.a. ter beschikking heeft:

- * Vrije momenten worden eventueel vooraf doorgesproken met de leerling: wat ga je doen? Hoe ga je dat doen? Wat als het niet lukt?
- * De school benut talenten en interesses van de leerling en probeert de leerling via die weg het kind te motiveren zich verder te ontwikkelen.
- * Elke klas heeft de mogelijkheid om leerlingen een rustige werkplek te bieden.
- * De school betreft de ouder daar waar nodig, zodat in samenspraak voor de leerling een fijne omgeving gecreëerd kan worden. (Denk hierbij aan kamp, schoolreis, excursies.)

6.2. De leerling heeft specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een aangepaste leerlijn.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- * Samen met ouders, de leerling, leerkracht, intern begeleider (en eventueel schoolondersteuner) wordt een beredeneerd aanbod (enkele vakken) of een Ontwikkelingsperspectief (algehele eigen leerlijn) opgesteld waarbij de leerling succes ervaart, zich competent voelt en uitgedaagd wordt.
- * De school maakt bewust keuzes voor toetsing. Wat heeft de leerling geleerd?
- * De school past verschillende vormen van geheugentechnieken gericht toe die de denkhandelingen concreet ondersteunen (bijvoorbeeld een getallenlijn). Daarnaast extra leertijd (meer oefening, stof compacten-vertragen, aangepaste doelen).
- * De school geeft extra instructie om het inzicht en toepassing te versterken door stapsgewijs te schakelen van concreet naar symbolisch naar abstract.
- De school hanteert verschillende werkvormen en oefenmogelijkheden gericht op het bereiken van de leerdoelen en het tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften.
- * De school heeft een pedagogisch klimaat gecreëerd waarbij verschillen normaal en geaccepteerd zijn.
- * De school benadrukt de kunstzinnige talenten en overige mogelijkheden van deze leerling.

6.3. De leerling heeft specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- * De school signaleert kinderen die behoefte hebben aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verder gaat dan het bestaande curriculum (bijvoorbeeld met behulp van het SiDi 3 protocol).
- * De school biedt deze leerlingen een uitgebreider leeraanbod middels de methodiek compacten-verrijken.
- * De school biedt leerlingen uit klas 4 t/m 6 de mogelijkheid om deel te nemen aan een bovenscholse plusklas vanuit het SWV Zaan Primair.

6.4. De leerling heeft specifieke behoefte om zijn/haar leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- * De school is op de hoogte van de executieve vaardigheden en leerkrachten kunnen deze herkennen. Dit doen wij door te observeren, te luisteren naar ouders en het kind. Vervolgens stimuleren wij deze vaardigheden door:
- * Respons-inhibitie: nadenken voordat je iets doet. Dit doen wij -onder andere- aan de hand van de Meichenbaum-methode.
- * Emotieregulatie: emoties reguleren om je doelen te behalen of je gedrag te controleren. Dit doen wij onder andere met een gevoelsthermometer.
- * Flexibiliteit: flexibel omgaan met veranderingen en tegenslag. Dit doen wij o.a. door toneelspel, euritmie, gezelschapsspelen, buitenspelen, vormtekenen, koorzang.

6. Overleg en Besprekingen

7.1 Directie- intern begeleideroverleg

Het directie- intern begeleider overleg vindt wekelijks plaats tussen de directie en de intern begeleider. Dit overleg dient om de kwaliteit van de ondersteuning te bespreken, eventueel te wijzigen en/of te vernieuwen en te borgen. De professionalisering van de leerkrachten, de evaluatie van de ondersteuningsstructuur, geplande ondersteuningsinnovaties en losse signalen zijn onderwerpen die tijdens dit overleg aan bod komen. Tevens denkt de IB-er mee over vormgeving van het schoolbeleid en is sparringpartner voor de directeur hierin.

7.2 Groeps- en leerlingbesprekingen

Twee keer per jaar vindt er structureel een groepsbespreking plaats tussen de leerkrachten, de directie en de intern begeleider. In september bespreken wij alle leerlingen kort in klassen waar een nieuwe leerkracht voor staat om vroegtijdig te kunnen signaleren en op eventuele zorgsignalen te acteren. Tijdens de groepsbesprekingen van februari en juli worden de groepsresultaten van de CITO-LIB toetsen geëvalueerd en de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen besproken en aangepast in de groepsplannen en het PDGO. Voorafgaand aan de groepsbesprekingen vinden idealiter klassenbezoeken van de intern begeleider plaats. Gedurende het hele schooljaar worden er leerlingbesprekingen gevoerd voor leerlingen met een extra onderwijsondersteuningsbehoefte.

Wie	Taken en verantwoordelijkheden
Leerkracht	<ul style="list-style-type: none"> • Signaleert leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften • Vult het PDGO en de (geëvalueerde) groepsplannen in en mailt dez van tevoren naar de intern begeleider en de directie. • Voert de vervolgstappen die voortvloeien uit de groepsbespreking, uit in de klas.
Intern begeleider	<ul style="list-style-type: none"> • Coördineert en faciliteert de groeps- en leerlingbesprekingen. • Bezoekt de betreffende klas in de periode voor de bespreking. • Heeft de CITO groepsresultaten geëvalueerd voor het gesprek met de leerkracht. • Heeft het PDGO-groepsplan gelezen voor het gesprek. • Bespreekt de positieve en belemmerende factoren met de groepsleerkracht. • Bespreekt samen met de leerkracht de vervolgstappen. • Voert de vervolgstappen die voortvloeien uit de groeps- en leerlingbespreking buiten de klas, uit. • Evalueert en documenteert de CITO-resultaten • Formuleert aanbevelingen en verbeterpunten op schoolbreed niveau in het schoolzelfevaluatie-document. • Begeleidt het team bij de aanpak van verbeterpunten.

7. Interne en externe zorgverlening

8.1. Interne Zorgverlening

Binnen de Vrije School Zaanstreek zijn de volgende specialisten aanwezig:

- Taalspecialist   Sterre bijl (per 01-08-24)
- Rekenspecialist   Nog openstaand
-
- Onderwijsspecialist/RT   Tiny Eijben
- Kunstzinnig therapeut   Roos Bongenaar

8.2. Externe Zorgverlening

De Vrije School Zaanstreek heeft contact met de volgende ondersteunende partners:

8.2.1. Dienstencentrum Zaan Primair

Schoolondersteuner

Vanuit het samenwerkingsverband is Esther van Dijk aan onze school verbonden als schoolondersteuner. Zij is onderdeel van onze school en aanspreekpunt als er hulpvragen zijn. Daarnaast komt zij om de hoek kijken wanneer extra ondersteuning nodig is en kan zij zowel leerkrachten als leerlingen en hun ouders adviseren. Waar nodig zal ze een kijkje nemen in de klas of even gaan zitten met leerlingen of leerkrachten. Daarnaast is ze aanwezig bij de ondersteuningsteams om mee te kunnen denken en te adviseren over de zorg. Het contact met onze schoolondersteuner verloopt altijd via de intern begeleider.

Meer informatie kunt u vinden op de website www.swvpozaanstreek.nl.

School Maatschappelijk werk (SMW)

Onze school maatschappelijk werker is Niels Erkamp. Het schoolmaatschappelijk werk biedt een goede aanvulling voor vragen die niet direct onderwijs gerelateerd zijn.

Kernmerk van het school maatschappelijk werk is dat de relatie altijd kortdurend van aard is. Wanneer de ondersteuningsbehoefte groter is dan het aanbod van de school maatschappelijk werker dan kan hij contact leggen met andere organisaties die verdere ondersteuning kunnen bieden ten aanzien van de hulpvraag.

Het contact met SMW komt tot stand via de intern begeleider. Tevens kunnen ouders bij lopende contacten zelf contact opnemen met de school maatschappelijk werker.

8.2.2. Centrum Jong

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is er voor kinderen en jongeren van -9 maanden tot 18 jaar. Deze periode vormt een belangrijke basis voor de rest van hun leven. JGZ staat hen en hun ouders/verzorgers hierbij terzijde.

Een kind verzorgen en opvoeden is uitdagend, leuk en soms ook een hele klus. Het overkomt iedere ouder wel eens dat hij of zij even niet meer weet hoe je iets kunt aanpakken of antwoord zoekt op vragen. Denk bijvoorbeeld aan onderwerpen zoals zindelijkheid, hoofdluis, slapen, gedrag, voeding en overgewicht, maar ook aan seksualiteit, pesten, sociale contacten en game gedrag van uw kind.

De JGZ- medewerkers zijn er speciaal voor opgeleid om vragen te beantwoorden, te adviseren, te begeleiden en te ondersteunen. Een telefoongesprek kan al voldoende zijn.

Soms is er meer nodig. Bijvoorbeeld een aantal gesprekken met een jeugdverpleegkundige om te zien wat er nodig is. De medewerkers hebben tot taak om aan ouders informatie en advies te geven over opgroeien van kinderen en hun gezondheid. Tevens biedt het JGZ de mogelijkheid om een cursus te volgen. Welke cursussen er gegeven worden en meer informatie hierover kunt u vinden op <https://www.cursusbureauzaanstreek.nl/products/6>

Meer informatie kunt u vinden op de volgende websites:

www.ggdzw.nl

<http://www.centrumjong.nl/zaanstad/zaanstad>

8.2.3. Jeugdteam

Via het Jeugdteam is Maartje Spijkerman aan onze school verbonden. Het Jeugdteam ondersteunt ouders en het gezin bij vragen over opgroeien of opvoeden. De deskundigen in de Jeugdteams komen uit verschillende organisaties. Naast de ondersteuning die zij zelf bieden, kunnen zij tijdelijk andere partners betrekken om de ondersteuning vanuit het Jeugdteam te versterken. Zo kan er maatwerk geleverd worden passend bij de vraag. De Jeugdteams werken intensief samen met de professionals van de zogenaamde 'basisvoorzieningen': denk aan onderwijs, huisartsen, de Sociale Wijkteams en de Centra Jong.

Hoe komt u in contact met het jeugdteam?

Op de website van het jeugdteam <http://www.jeugdteamzaanstad.nl/>, kunt u uw postcode invullen waarna de contactgegevens van het jeugdteam van uw wijk in beeld komen.

Tevens is het mogelijk om in contact te komen met het jeugdteam via de intern begeleider.

8.2.4. Veilig thuis

Veilig Thuis Zaanstreek-Waterland is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio Zaanstreek-Waterland. U kunt veilig thuis 24 uur per dag bereiken op 0800 – 2000. Voor uzelf, uw gezin maar ook wanneer u zich zorgen maakt over een kind in uw omgeving.

Wat is huiselijk geweld?

Huiselijk geweld is geweld dat wordt gepleegd door iemand uit de huiselijke of familiekring. De term 'huiselijk' verwijst dus naar de relatie tussen de betrokkenen. Huiselijk geweld kan vele gedaantes aannemen, zoals fysieke of psychische mishandeling, seksueel geweld, verwaarlozing, vernedering of overmatige controle.

Wat doet Veilig Thuis?

- Adviseert over wat u kunt doen als er (misschien) sprake is van relatiegeweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling of verwaarlozing.
- Doorbreekt onveilige situaties en zet mensen in beweging.
- Organiseert de juiste hulp.
- Neemt een melding aan over geweld in huiselijke kring of een vermoeden daarvan.
- Onderzoekt, indien nodig, wat er aan de hand is.
- Werkt samen met organisaties voor zorg- en dienstverlening.

Wat gebeurt er als u belt?

U kunt bellen voor advies of hulp. U krijgt iemand aan de lijn die goed naar uw verhaal luistert. Deze medewerker zet uw verhaal op een rij, beantwoordt vragen en geeft advies. Ook kijkt de medewerker samen met u wat u zelf kunt doen en waar u anderen voor nodig heeft. Er wordt gezocht naar hulp die het beste bij de situatie past. Veilig Thuis biedt die hulp niet zelf maar organiseert deze voor u. Soms is niet meteen helemaal duidelijk wat er aan de hand is. Vaak spelen er meerdere problemen

tegelijkertijd en met meerdere personen. Als het niet lukt om zelf iets aan de situatie te veranderen, dan kan een melding gedaan worden bij Veilig Thuis. Ook dan werkt Veilig Thuis zo veel mogelijk samen met de mensen om wie het gaat. Lukt dat niet, dan kan Veilig Thuis ook onderzoek doen zonder dat de betrokkenen het daarmee eens zijn, als dat voor de veiligheid van de volwassenen, kinderen of ouderen om wie het gaat nodig is. Veilig Thuis pakt door als dat moet.

Het is van belang te realiseren dat we als school een meldingsplicht hebben bij serieus zorgelijke signalen vanuit onze leerlingen zelf. Het is daarbij niet aan de school om aan waarheidsvinding te doen. Dat is de taak van de betreffende deskundigen. Ons enige doel is een zorgeloze leefomgeving voor onze leerlingen. Een instantie als 'Veilig Thuis' kan daarbij ondersteunen.

8.3. Ondersteunende externe partners

Ouders kunnen zelf contact zoeken met onderstaande externe partners.

8.3.1 Huisarts

Natuurlijk kunnen ouders ook altijd contact opnemen met de huisarts wanneer er vragen zijn omtrent de ontwikkeling van hun zoon of dochter. De huisarts heeft een informerende en doorverwijzende functie. Hij of zij weet raad of zal ouders doorverwijzen naar instanties.

8.3.2 Logopedie

Alle kinderen worden in de groepen 1 en 2 door een logopediste onderzocht op de ontwikkeling van de spreekvaardigheden. Dit gebeurt op school onder schooltijd. Kinderen kunnen problemen hebben door het verkeerd uitspreken van letters, stotteren, een verkeerde ademhalingsstechniek of een verkeerde zinsbouw en dergelijke. Samen met de ouders wordt besproken hoe en wanneer de beste ondersteuning gegeven kan worden.

Tevens kunnen ouders zelf logopedie inschakelen wanneer hun kind de volgende signalen laat zien;

- Onduidelijk spreekt en moeilijk verstaanbaar is.
- Moeite heeft met het maken van zinnen.
- Taal/opdrachten slecht begrijpt.
- Een te kleine woordenschat heeft.
- Gefrustreerd is, omdat het zich onvoldoende kan uiten.
- Hakkelt of stottert.
- Lispelt of slist.
- Te vaak met een open mond zit of door de mond ademt.
- Moeite heeft met kauwen op voeding.
- Veel kwijlt.
- Een hese of schorre stem heeft.

Ook kan de logopedist ondersteuning bieden bij auditieve vaardigheden en de leesvoorwaarden.

De logopedist kan onder andere advies geven, een logopedisch onderzoek afnemen en een behandeltraject bieden.

De verwijzing van een leerling naar de logopedie loopt via een arts. Dit kan een kinderarts, huisarts of consultatiebureau arts zijn. De vergoeding voor de logopedie is opgenomen in het basispakket van de zorgverzekering mits de zorgverzekering een contract heeft afgesloten met desbetreffende praktijk.

8.3.3. Kinderfysiotherapie

Jonge kinderen, die een verkeerde houding of motoriek aanleren, kunnen daar veel last van hebben. Lichamelijk, maar ook sociaal, omdat ze bijvoorbeeld moeite hebben met spelen op het schoolplein

of met de juiste pen greep. Bij elke leeftijd horen bepaalde motorische vaardigheden, die je onder de knie moet krijgen. Het is soms gewoon nodig dat je daarbij wat hulp krijgt. Een kind dat in zijn bewegen beperkt is, kan leren omgaan met zijn beperkte mogelijkheden en leren op een aangepaste manier optimaal te bewegen.

Ouders/verzorgers, consultatiebureauartsen, specialisten, jeugdartsen en leerkrachten hebben een belangrijke signalerende taak. Via de huisarts of specialist wordt het kind verwezen naar de kinderfysiotherapeut. Ouders kunnen ook zonder verwijzing bij de fysiotherapeut terecht.

De kinderfysiotherapeut is een externe organisatie. Dit betekent dat alle communicatie rechtstreeks tussen ouders en de therapeut plaats zal vinden. Bij behandeling door een geregistreerde kinderfysiotherapeut worden de kosten geheel of gedeeltelijk vergoed door de zorgverzekeraar. Elk kind van 0-18 jaar is verzekerd voor kinderfysiotherapie. De overheid vindt kinderfysiotherapie dermate belangrijk dat het onderdeel is van de basisverzekering. Overige informatie kunt u vinden in uw verzekeringspolis of informeer bij uw zorgverzekeraar.

Binnen de school hebben wij de mogelijkheid voor kinderfysiotherapie via fysiotherapiepraktijk Westzijde. Voor meer informatie kunt u hierover contact opnemen met de intern begeleider.

8.4.4. Kinderergotherapie

De ergotherapie ondersteunt kinderen bij het verbeteren van hun zelfstandigheid op school, thuis en in hun vrije tijd. Hierbij kunt u denken aan de volgende activiteiten en (schoolse) vaardigheden:

- Fijne motoriek; kleuren, knippen, plakken, ontwikkeling van de voorkeurshand.
- Voorbereidend schrijven en schrijven; schrijfvoorwaarden, pen/potloodgreep, zithouding, schrijftempo, aanleren van de schrijfrichting, letterverhoudingen, leesbaarheid van het handschrift.
- Werkhouding; concentratie, alertheid, werkt tempo, zelfstandig werken, plannen en organiseren.
- Prikkelverwerking; (het verwerken van zintuigelijke prikkels) moeite met stilzitten, snel afgeleid zijn in de klas, onhandig en/of veel bewegen.
- Zelfredzaamheid; het aan- en uitkleden, veters strikken, hanteren van sluitingen (knopen, rits), zelfstandig spelen (opstarten, plezier in spel, samenspelen).

De verwijzing van een leerling naar ergotherapie loopt via een arts. Dit kan een kinderarts, huisarts of consultatiebureau arts zijn. De vergoeding voor de ergotherapie opgenomen in het basispakket van de zorgverzekering mits de zorgverzekering een contract heeft afgesloten met desbetreffende praktijk.

9. De Toekomst

In dit hoofdstuk kunt u lezen welke ambities de school heeft voor de toekomst op het gebied van de ondersteuning van leerlingen. Welke expertise moet er nog ontwikkeld worden op onze school en wat betekent dat voor de (scholing en toerusting van) leerkrachten?

Schooljaar 2020-2021	<ul style="list-style-type: none"> • Leesondersteuning verbeteren en borgen oa door extra in te zetten op preventie in klas 2 en 3. • Dyslexieprotocol herschrijven en implementeren
Schooljaar 2021-2022	<ul style="list-style-type: none"> • Onderwijs voor meer- en hoogbegaafden onderzoeken en implementeren • Het doen van groepsbezoeken in alle groepen door de intern begeleider met als focus het directe instructiemodel. • De leerkrachten begeleiden bij het invullen van het PDGO.
Schooljaar 2022-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Het doen van groepsbezoeken in alle groepen door de intern begeleider met als focus het effectieve instructiemodel. • De leerkrachten begeleiden bij het invullen van het PDGO/groepsplan.
Schooljaar 2023-2024	<ul style="list-style-type: none"> • De leerkrachten begeleiden bij het invullen van het PDGO/groepsplan het beredeneerd aanbod of OPP. • Verder ontwikkelen van differentiatiemogelijkheden binnen de klas middels het effectieve instructiemodel .